

6 vragen over booster •
Bijna de helft van de volwassenen heeft een booster gehad of een afspraak gepland. De rest moet dat nog doen. Welke vragen leven bij twijfelaars?

Marten van de Wier
redactie gezondheid&zorg

Boosteren of niet? Nu iedereen van boven de 18 een afspraak voor een oppepprik mag inplannen, is dat voor jongere generaties de vraag. De Vaccinatie Twijfel Telefoon staat belers te woord die er nog niet uit zijn. Er bellen nu steeds vaker jongere groepen, die zich afvragen wat het nut is van de boosterprik, zo zegt oprichter Robin Peeters, voorzitter van de Nederlandse Internisten Vereniging. Een antwoord op zes veelgestelde vragen.

1 Ben ik niet voldoende beschermd na twee prikken?

Wie twee keer gevaccineerd is, is enigszins beschermd. Tegen een infectie met de deltavariant is dat zo'n 50 tot 80 procent, afhankelijk van het vaccin, denkt het RIVM. Maar tegen een infectie met omikron is dat slechts zo'n 20 tot 45 procent.

Er is nog een extra verdedigingslinie, die beschermt tegen ernstige ziekte. Daardoor is de bescherming tegen ziekenhuisopname groter. Bij delta gemiddeld rond de 95 procent. Bij omikron ligt dat gemiddelde ergens tussen 48 en de 84 procent, zo schatten Nederlandse en Britse experts.

2 Ook een booster beschermt toch maar beperkt tegen omikron?

Een boosterprik voorkomt 65 tot 75 procent van de infecties met omikron die gepaard gaan met klachten, zo denken wetenschappers nu. Is dat beperkt? We zijn misschien een beetje verwend door de hoge effectiviteit van de vaccins tegen andere varianten: in het begin was die rond de 90 procent. In 2020 hadden we nog in onze handen geknepen bij een vaccin met een effectiviteit van 65 procent.

De bescherming tegen ziekenhuisopname komt na een booster op 84 tot 90 procent, zo zijn de inschattingen van het RIVM en zijn Britse tegenhangers. De bescherming tegen een infectie met omikron neemt een week of tien na de booster al af, zo denken wetenschappers nu. De bescherming tegen ziekenhuisopname blijft langer hoog.

3 Moeten we straks elk half jaar een prik?

Dat weten we nog niet, maar Peeters vindt het niet waarschijnlijk. "Het zou best kunnen dat er de komende maanden nog een keer een prik voor iedereen nodig is. Maar het lijkt me reëler dat dat uiteindelijk één keer per jaar wordt, en mogelijk alleen voor kwetsbare groepen, zoals bij de grieprik."

4 Kunnen we niet beter wachten op een effectievere booster, speciaal voor omikron gemaakt?

Die tijd is er niet, zegt Peeters. "Zo'n booster is er de komende twee maanden nog niet. Als je ziet hoe snel omikron zich verspreidt, hebben we nu maximale bescherming nodig." Maar geldt dat ook voor jonge groepen volwassenen? Zij lopen immers minder risico, en de bescherming van de eerste twee prikken houdt bij hen langer aan.

"Tot op heden komen ook gezonde jonge mensen in het ziekenhuis terecht", zegt Peeters. "We zien bij hen ook long-covid-klachten. Het is dus niet zo dat ze geen risico lopen. En, aan de andere kant: als ze de eerste twee prikken zonder ernstige bijwerkingen zijn doorgekomen, dan is er geen enkele reden om te denken dat dat bij de booster anders is. Je kunt de gok nemen door je nog niet te laten booster. Maar waarom zou je dat doen?"

38%

van alle 18-plussers heeft nu een booster gehad

5 Wordt je immuunsysteem lui van steeds maar weer vaccineren?

In theorie zou dat kunnen, zegt immunoloog Ger Rijkers van het University College Roosevelt in Middelburg, als er nog te veel antistoffen in het bloed zitten bij het zetten van de nieuwe prik. Maar dat kan niet bij het huidige priktempo, waarbij er minstens drie maanden tussen vaccins zit, zegt Rijkers. Vaker vaccineren is ook bij veel andere ziektes nodig: denk aan de tetanusprik.

6 Hoeveel Nederlanders hebben nu een booster gehad?

5,6 miljoen, 38 procent van alle 18-plussers. Nog eens 1,4 miljoen hebben de komende week een afspraak. Dat betekent dat dan bijna de helft van de volwassenen een booster heeft. Niet iedereen kan een afspraak maken: 1,1 miljoen mensen die recent een vaccinatie of infectie hebben gehad moeten nog wachten.